

۱۴

کودکان دلتایی مبتلا و ناقل

«نظریه اجتماعی» و استارت آپ‌ها

۱۵

زیتون طارم مرغوب اما بی نشان

۱۶

زندگی

یکشنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۰ :: شماره ۵۹۹۰

حق با شماست

info@amejamdaily.ir

روابط عمومی: ۰۲۳۰۰۴۴۴۴

بیارانه-نقدی

یک شهروند:

برای جاماندگان یارانه نقدی، دولت چه زمانی را برای ثبت نام مجدد اعلام می‌کند؟ متأسفانه برخلاف وعده دولت هنوز زمانی اعلام نشده است.

سرعت-قائم‌شهر

توکلی از قائمشهر:

سرعت خودروها در میدان امام قائمشهرگاهی بسیار بالاست و باتوجه به توقف بعضی از خودروهای سنگین در حاشیه این میدان، احتمال بروز تصادف افزایش یافته است.

جاده-گنج-افروز

کوکیی از تهران:

طرح تعریض جاده گنج افروز بابل نیمه‌کاره مانده و تمام این جاده تعریض نشده است. چرا؟ این مسیر بسیار پرتردد و حادثه خیز است و نیاز به عریض شدن دارد.

پارکینگ-زباله

جلالوند از تهران:

وجود پارکینگ خودروهای حمل زباله شهرداری در کنار بازار میوه و تره بار در محله امیریه و انتشار بوی نامطبوع، اهالی این منطقه را به ستوه آورده است.

محیط-زیست

شگری از تهران:

متأسفانه در برخی بوستان‌های پایتخت مشاهده می‌شود برخی با دادن غذا به حیوانات و جمع نکردن ظروف غذا باعث آسیب زدن به محیط زیست می‌شوند.

ورود-ممنوع

رمضانی از تهران:

خیابان شهید حساری منتهی به بلوار میرداماد، یک طرفه است اما بسیاری از خودروها خلاف جهت می‌آیند و در این خیابان پارک که هر دو طرف آن ماشین پارک است، ترافیک شدید ایجاد می‌شود. چرا پلیس راهنمایی و رانندگی برای نظم دهی به این خیابان، اقدامی نمی‌کند؟

واکسن-سال‌مندان

زاهدی از کرچ:

چهار هفته پیش باید دوز دوم واکسن را تزریق می‌کردم در حالی که هنوز پیامک نوبت دومی برای دوز دوم واکسن برایم ارسال نشده و حالا افراد بالای ۶۷ سال باید واکسن خود را تزریق کنند.

جوابیه

در پی درج پیامی در روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۹ با عنوان «پارک دوبل خودروها در خیابان اتحاد» مدیر روابط عمومی شهرداری منطقه ۹ شهر تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: اعمال قانون و جریمه رانندگان متخلف که اقدام به پارک دوبل در معابر می‌کنند از وظایف پلیس محترم راهور بوده و ضروری است شهروند محترم از طریق سامانه ۱۱۰ و ۱۹۷ پلیس راهور پیگیری نمایند.

📍 پاییز را به برگ‌ریزان درخت‌هایش می‌شناسیم، به صدای خش خش برگ‌های افتاده زیر پا. به آمادگی طبیعت برای پوست اندازی، به هوای دلخوش مطبوع و باران‌های ریز سردش. اما آنچه همیشه نشانه‌های فصل‌ها بوده، دارد آرام آرام تغییر می‌کند. تغییرات اقلیمی، دست‌اندازی‌های انسانی، مداخلات بی‌رویه و استفاده از منابع پایه تمام آن کلیشه‌های ذهنی ثابت ما را نسبت به تعریف فصل‌ها از میان برده است. گرما طول فصل‌ها را تغییر داده، دیگر درازای تابستان به همان اندازه‌ای نیست که ۴۰ سال پیش بود، تابستان‌ها طولانی‌تر شده و از عمر زمستان و سرما کاسته شده است. اگر باران‌های بهاری به تندی و تیزی شهره بودند حالا

میثم اسماعیلی

جامعه

اولین ماه تابستان هنوز به پایان نرسیده است اما برخی معابر شهر به استقبال پاییز رفته‌اند. این را برگ‌های زردی که خیابان و پیاده‌روها را فرش کرده‌اند گواهی می‌دهد؛ اتفاقی که نشان می‌دهد برگ درختان چنار تهران همچون

وقت پاییز خشک و زرد شده‌اند و به زمین افتاده‌اند؛ تصویری آشنا در زمانی غریب. آنگاره‌های ذهنی هر شهروندی می‌گوید زمان این اتفاق درست نیست! بسیاری از کارشناسان این حوزه هم معتقدند این اتفاق طبیعی نیست، یکی از دلایل «تغییرات ناگهانی آب‌وهوایی» است. تهران هم یکی از آن شهرهایی است که همواره شاهد دماهای ناگهانی خیلی بالا یا دماهای ناگهانی خیلی پایین بوده است. همین افزایش یکباره دمای هوا را بسیاری از کارشناسان عاملی برای خشکی و ریزش زودهنگام برگ درختان می‌دانند. خزان‌زدگی درخت‌های تهران شامل همه گونه‌های موجود در پایتخت نمی‌شود و چنارها بیشتر از همه به این افزایش دما واکنش نشان داده‌اند. اما چه کسی است که نماند چنارها به نوعی نمادی از تهران هستند و این وضعیت به نابودی یکی از اصیل‌ترین نمادهای شهری پایتخت خواهد انجامید.

نحوه‌اشتباه‌آبیاری درختان

ما آدم‌ها تنها با مداخله در چرخه طبیعت نیست که به محیط‌زیست آسیب وارد کرده‌ایم، حتی در برخی موارد توانایی نگهداری از این طبیعت را نداریم. یکی از دلایل پرتکرار دیگر از نگاه کارشناسان در رابطه با خزان‌زدگی درختان تهران نحوه آبیاری آنهاست. این البته در شرایطی است که اگر آبیاری صورت بگیرد چراکه در بسیاری از موارد حتی درختان از آبرسانی معمول هم محروم هستند. امید نوری، عضو هیات علمی پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی معتقد است آبیاری گیاهان در شهر تهران به روش‌های اصولی انجام نمی‌شود. او می‌گوید: «در این روش آبیاری تنها لایه‌های سطحی خاک خیس می‌شود، درحالی‌که ریشه بیشتر درختان در عمق خاک است. اگر آب به اندازه کافی به عمق ریشه‌های جذب‌کننده آب برسد می‌توانیم جلوی خزان فیزیولوژیک درختان را بگیریم.» در کنار این نحوه آبیاری زمان آبیاری هم در عمر درختان موثر است. نوری می‌گوید: «آبیاری فضای سبز نباید هنگام ظهر انجام شود. البته گاهی اوقات به دلیل کمبود نیروی انسانی و امکانات، زمان آبیاری گیاهان اجتناب‌ناپذیر است. درحال حاضر حسگرهایی وجود دارد که زمان آبیاری گیاه

خزان زودرس چنارها در تهران نشان از شرایط زیست محیطی نامناسب این کلانشهر دارد

پایتخت خزان زده

بهارهای بی باران رایج شده و اگر زمستان را با سپیدی برف به یاد می‌آوردیم حالا با پدیده‌های وارونگی و آلودگی هوا می‌شناسیم. موج سرمای غیرطبیعی در زمستان، اوج گرمای بی‌سابقه تابستان و خشکی هوای پاییز را طبیعت به سختی می‌تواند بپذیرد که این موارد اغلب به دلیل مداخلات انسانی صورت گرفته است. انسان‌ها با آن کنار می‌آیند و به نوعی خودشان را با این شرایط وفق می‌دهند اما درختان و دشت‌ها و رودها توانایی این عادت‌پذیری را ندارند. رودها خشک می‌شوند از بی‌آبی و بی بارانی، شکوفه‌ها از سرمای یکباره می‌سوزند و درختان در اوج فصل سبز تابستان خشک می‌شوند. گرمای یکباره هوا، آبیاری نادرست درختان و خشکسالی‌های اخیر حالا باعث شده برگ‌های درختان چنار تهران آنگار که در گوران فصل پاییز باشند زرد و خشک شوند؛ شمایی از تابستانی خزان زده.

فراموش کنیم در کلانشهرهایی مانند تهران، درختان با پدیده جزیره گرمایی هم مواجه هستند به این مفهوم که حرارت ناشی از خودروها در تهران گرمای بیشتری به درختان تحمیل می‌کند. درویش می‌گوید: «در چنین شرایطی اگر درختان شسته نشوند و آبیاری مناسبی هم صورت نگیرد دچار خزان زودرس می‌شوند به همین دلیل است که آثار بیماری و افسردگی درختان در شهر تهران کاملاً مشهود است.» به یاد بیاوریم این روزها بیشتر درختان و شمشاد‌های پایتخت از طریق پساب جوی‌های آب آبیاری می‌شوند و برخی صاحبان کسب و کار هم که می‌خواهند نمای مغازه و تابلوی‌شان پیش چشم عابران باشد، شرایط را برای بقای درختان سخت‌تر می‌کنند.

تاب‌آوری اندک درختان شهری

خزان زودرس درختان را یک پدیده بنامیم، هر چند عمر این اتفاق به عمر آلودگی هوا و خشکسالی‌های متوالی

به هم می‌ریزد.» میرزاخلیلی می‌گوید. گیاهان با دو شاخصه «دمای هوا» و «طول روز» متوجه تغییر فصل و فرارسیدن خواب زمستانی می‌شوند. این پژوهشگر آلودگی نوری می‌گوید: «نورپردازی باعث می‌شود درخت حس کند هنوز روز کم نشده و همچنان تابستان است، برای همین هم فرآیند خزان درختان با تأخیر اتفاق می‌افتد و متأسفانه گاه شاهد آن هستیم که در خیابان ولی عصر تا آخر آذرماه روی درختان چنار همچنان برگ سبز وجود دارد. طبیعتاً با این روال، فصل شکوفه زنی هم چند ماه عقب می‌افتد و در نهایت به تدریج باعث مرگ درخت می‌شود، آن هم درختان خیابان ولی عصر که در خاورمیانه از ارزش طبیعی بالایی برخوردار است.» آن‌طور که میرزاخلیلی می‌گوید این مسأله باعث به تأخیر افتادن فصل و اختلال در چرخه زندگی درختان می‌شود. درخت رفته رفته ضعیف‌تر شده و به دلیل سست شدن ریشه، در در نتیجه یک عامل محیطی-مثل تندباد – به راحتی سرنگون می‌شود. شرایط تهران به گونه‌ای نیست که بتوان به جای این درختان افتاده، چنار جدیدی کاشت؛ چراکه قطعاً درختان جدید نمی‌توانند تا ۵۰ سال آینده به شرایط فعلی برسند. پس منطقی است این درختان را حفظ کنیم.

یادداشت:
احمد رضا محرابیان
عضو هیات علمی
دانشگاه شهید بهشتی

شهری با چند اقلیم

📍 شهر تهران به علت گستردگی جغرافیایی و طبقات ارتفاعی متنوع یک شهر چند اقلیمی است؛ به طوری که جنوب تهران متاثر از اقلیم نیمه گرمسیری خشک است و شمال آن اقلیم کوهستانی سرد و خشک دارد. متأسفانه در گذشته بسیاری از اصول اکولوژیک برای کشت گونه‌های گیاهی در تهران در رعایت نشده است. تهران شهری است که چند اقلیم متنوع دارد اما تقریباً در تمام مناطق شهر، الگوی کشت گیاهی آن یکسان است. برخی گونه‌های گیاهی مانند چنار که در حال حاضر دچار ریزش برگ شده‌اند با اقلیم گرمسیری و شرایط آلوده سازگاری چندانی ندارند، همین عامل سبب می‌شود در شرایط آب و هوایی گرم، گونه‌ها برای سازگاری و بقای خود و کاهش تعرق دچار ریزش زودهنگام برگ شوند. نباید فراموش کنیم درخت چنار گونه‌ای است که چندان با استرس‌های گرمایی و آلودگی‌های موجود سازگار نیست و حالا سال‌هاست هنوز گونه مناسبی برای کاشت در مقیاس جغرافیایی ابر شهر تهران پیشنهاد نشده است.

خزان زودرس در عمر درختان چنار هم موثر است باعث کوتاهی عمر این گونه‌های درختی می‌شود. با این اتفاق درختان نمی‌توانند زادآوری طبیعی را داشته و از لحاظ فیزیولوژیک شاداب باشند.

موضوع خزان زودرس محدود به چنارهای تهران نیست و گونه‌های دیگر هم تأخیر تشدید پذیر هستند اما از آنجا که این گونه‌ها، جدیدتر کاشته شده‌اند تاب‌آوری بیشتری به محیط پیرامون خود دارند. گونه‌های دیگری در تهران شامل نارون، بید، تبریزی مجنونی نسبت به این تغییرات مقاوم‌تر از چنارها هستند، ولی برخی از این گونه‌ها نیز تأثیرات اکولوژیک منفی دارند و البته با نامساعد شدن این وضعیت، آنها هم دچار آسیب‌های اکولوژیک خواهند شد.

باید با گسترش فضای سبز مبتنی بر اکولوژی و طراحی منظر شرایط اقلیمی در تهران متعادل‌تر شود و در کنار آن ملاحظات برای کاهش آلودگی هوای تهران صورت بگیرد. در غیر این صورت باید درباره زمانی بلند مدت این گونه‌ها جایگزین شوند و در فضای سبز تهران تحولی اساسی مبتنی بر دانش اکولوژی، طراحی منظر و مبتنی رویکردهای فرهنگی صورت گیرد. یکی از مواردی که در این زمینه بسیار کمک‌کننده می‌تواند باشد این است که ما باید از گونه‌های بومی استفاده کنیم که با شرایط بوم‌شناسی محیط شهر تهران سازگاری بیشتری دارد. آنچه مسلم است پیچیدگی شرایط بوم شناختی شهری تهران، تغییرات و تنش‌های محیطی گسترده جغرافیایی تهران پیشنهاد گونه‌های مناسب را در بازه زمانی کوتاه مدت به شدت دشوار می‌کند. نخستین گام پهنه‌بندی اکولوژیک شهر تهران مبتنی بر برنامه آمایش سرزمینی است تا از بهترین زیستگاه‌ها، با کارآمدترین روش‌ها برای کشت کارآمدترین گونه‌ها مبتنی بر دانش اکولوژیک استفاده شود. همیشه طبیعت بهترین الهام‌بخش برای الگوبرگشتن بوده است، بنابراین سیمای طبیعی رویشگاه‌های اطراف تهران، الگویی مناسب برای کاشت گونه‌ها سازگار است. 📍